

prof. UW dr hab. Tadeusz Zembrzusi

zembrzusi@wpia.uw.edu.pl

www.zembrzusi.eu

POSTĘPOWANIE EGZEKUCYJNE I ZABEZPIECZAJĄCE

Sylabus

WPiA UW semestr zimowy 2025/26

- 1. ZAJĘCIA ORGANIZACYJNE**
- 2. POSTĘPOWANIE EGZEKUCYJNE - ZAGADNIENIA OGÓLNE** – Postępowanie egzekucyjne; Wykonanie orzeczenia; Postępowanie egzekucyjne a egzekucja; Czynność egzekucyjna a czynność postępowania egzekucyjnego; Wszczęcie egzekucji; Przedmiot egzekucji; Wniosek o wszczęcie egzekucji; Ryzyko bezpodstawnej egzekucji; Egzekucja a majątek dłużnika; Rodzaje i sposoby egzekucji; Akty prawne regulujące postępowania egzekucyjne; Nowelizacje i reguły intertemporalne
- 3. ORGANY EGZEKUCJI** - Sąd; Sąd jako organ egzekucji a jako sąd egzekucyjny; Komornik, Status komornika; Komornik jako funkcjonariusz a jako organ egzekucji; Rewir komorniczy; Właściwość komornika a wybór komornika; Wyłączenie komornika; Uprawnienia komornika – identyfikacja, informacja, rejestracja czynności, współpraca z policją, stosowanie przymusi; Organy egzekucji a imperium państwa; Strony – wierzyciel i dłużnik; Prawo do informacji o prowadzonej egzekucji; Dłużnik – motywy a strategia działania; Postrzeganie komornika i egzekucji; Rola, sens i skuteczność egzekucji; Statystyka – sprawy, czas trwania, skuteczność
- 4. TYTUŁ EGZEKUCYJNY, TYTUŁ WYKONAWCZY** – Podstawa egzekucji; Tytuł wykonawczy, Tytuł egzekucyjny; Orzeczenie sądu - orzeczenie prawomocne; orzeczenie podlegające natychmiastowemu wykonaniu; Ugoda sądowa; Notarialny tytuł egzekucyjny; Akt notarialny zwykły; Poddanie się egzekucji; Poddanie się egzekucji a odsetki; Akt notarialny gwarancyjny; Kognicja sądu przy ocenie NTE; Bankowy tytuł egzekucyjny; BTE a bankowy tytuł wykonawczy – aspekty konstytucyjne; Oświadczenie o poddaniu się egzekucji; Kognicja sądu przy ocenie BTE; Wymagania BTE; Niedołączenie BTE do wniosku; Obrona przed BTE; Przejście związanej z BTE wierzytelności na inny podmiot; Likwidacja BTE; Dopuszczalność wydania jednego tytułu wykonawczego; Wydanie dalszego tytułu wykonawczego; Ponowne wydanie tytułu wykonawczego; Utrata tytułu wykonawczego; Wykonywanie tytułów egzekucyjnych pochodzących z państw członkowskich UE; Automatyczna wykonalność (idea mutual trust)
- 5. POSTĘPOWANIE KLAUZULOWE** – Charakter postępowania klauzulowego; Treść klauzuli wykonalności; Właściwość sądu; Nadawanie klauzuli na wniosek a z urzędu; Wniosek o nadanie klauzuli; Załączenie tytułu egzekucyjnego; Zakres kognicji sądu w postępowaniu klauzulowym; Kognicja sądu a powaga rzeczy osądzonej i litispendencja; Kognicja sądu a zdolność prawna; Orzekanie w przedmiocie klauzuli; Klauzula deklaratywna a klauzula konstytutywna; Klauzula wykonalności a spółki; Klauzula wykonalności a małżonkowie; Egzekucja bez klauzuli na współmałżonka; Egzekucja z klauzulą na współmałżonka; Umowy majątkowe a odpowiedzialność małżonków; Klauzula wykonalności a przejście uprawnienia - w toku postępowania rozpoznawczego, po powstaniu TE, po wszczęciu egzekucji; Strony postępowania klauzulowego

6. **WNIOSEK O WSZCZĘCIE EGZEKUCJI** – Złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji; Wszczęcie egzekucji a prawo do informacji; Wszczęcie egzekucji a przedawnienie; Odmowa wszczęcia egzekucji; Wskazanie świadczenia; Wskazanie sposobu egzekucji; Domniemanie dopuszczalności sposobów egzekucji a idea rozważnego stosowania art. 799; Wniosek a poszukiwanie składników majątku – ustalanie oraz złożenie wykazu majątku, poszukiwanie majątku
7. **ZAŻALENIE I SKARGA NA POSTANOWIENIE REFERENDARZA** - Środki prawne w egzekucji; Zażalenie; Dopuszczalność i katalog; Legitymacja do wniesienia zażalenia; Wymagania formalne zażalenia; Termin do wniesienia zażalenia; Uprawnienia referendarza sądowego; Charakter skargi na postanowienie referendarza w postępowaniu egzekucyjnym; Postępowanie ze skargi; Nadzwyczajne środki zaskarżenia – brak w postępowaniu egzekucyjnym
8. **ZARZĄDZENIA Z URZĘDU** - Nadzór sądu nad komornikiem; Nadzór administracyjny – nadzór odpowiedzialny; Nadzór samorządowy – odpowiedzialność dyscyplinarna, kary dyscyplinarne; Nadzór judykacyjny; Zarządzenia z urzędu; Zakres zastosowania art. 759 § 2 k.p.c.; Cel nadzoru; Zarządzenia z urzędu a wniosek strony; Ograniczenia czasowe wydawania zarządzeń z urzędu oraz ich zaskarżalność; Znaczenie zarządzeń z urzędu
9. **SKARGA NA CZYNNOŚCI KOMORNIKA** – Charakter skargi; Charakter naruszeń – skarga a powództwa przeciwegzekucyjne; Skarga ogólna i skarga licytacyjna; Zakres skargi na czynności komornika; Przysługiwanie skargi – czynność i zaniechanie komornika; Zaniechanie a bezczynność komornika; Legitymacja do wniesienia skargi – strony, inni uczestnicy niezainteresowani wynikiem, osoby których prawa naruszone bądź zagrożone; Termin do wniesienia skargi – obliczanie i bieg; Wymagania formalne skargi - elementy zwykłe i elementy konstrukcyjne; Podstawy zaskarżenia; Walidacja skargi; Wadliwość skargi a zarządzenia z urzędu; Postępowanie ze skargi; Rozstrzygnięcie skargi; Zaskarżalność wydanego postanowienia; Skarga a odpowiedzialność odszkodowawcza komornika
10. **POWÓDZTWA PRZECIWEGZEKUCYJNE – POWÓDZTWO OPOZYCYJNE** - Charakter powództw przeciwegzekucyjnych – samoistność, powództwo o ukształtowanie, związek z egzekucją; Zabezpieczenie powództwa; Powództwa a badanie kognicyjne; Prekluzja procesowa; Właściwość sądu – miejscowa i rzeczowa; Powództwo opozycyjne; Cel i przedmiot powództwa opozycyjnego; Powództwo opozycyjne a powaga rzeczy osądzonej; Typy (3) powództw opozycyjnych; Powództwo opozycyjne związane z zaprzeczeniem zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności; Powództwo opozycyjne związane z wygaśnięciem albo niemożnością egzekwowania zobowiązania – katalog zdarzeń; Powództwo opozycyjne małżonków
11. **POWÓDZTWA PRZECIWEGZEKUCYJNE – POWÓDZTWO EKSCYDENCYJNE** – Dwa rodzaje powództw interwencyjnych; „Klasyczne” powództwo ekscydencyjne – charakter naruszenia prawa; Termin do wniesienia powództwa – powództwo a skarga na czynności komornika, charakter i bieg terminu; Legitymacja do wniesienia powództwa ekscydencyjnego; Legitymacja czynna a osoba trzecia; Legitymacja bierna - postawa dłużnika a legitymacja bierna, wielość wierzycieli; Powództwo ekscydencyjne w razie egzekucji administracyjnej – charakter, termin, legitymacja
12. **EGZEKUCJA Z RUCHOMOŚCI** – Egzekucja z ruchomości a brak badania uprawnień właścicielskich; Władanie rzeczą jako podstawa zajęcia; Rzecz ruchoma a rzeczy zwolnione spod egzekucji; Pieniądze - egzekucja z pieniędzy; Zwierzęta jako przedmiot egzekucji z ruchomości; Fazy egzekucji z ruchomości; Właściwość komornika; Zajęcie; Zajęcie jako czynność faktyczna; Dopuszczalność zajęcia; Zajęcie rzeczy będącej we władaniu dłużnika – zdroworozsądkowe przypuszczenie a niebudzące wątpliwości – zdroworozsądkowe przypuszczenie a niebudzące wątpliwości – zdroworozsądkowe przypuszczenie a niebudzące wątpliwości, współposiadanie, ochrona osób trzecich; Zajęcie rzeczy będącej we władaniu wierzyciela; Zajęcie rzeczy będącej we władaniu osoby trzeciej – przyznanie lub zgoda na zajęcie; Zajęcie udziału; Protokół zajęcia – szacowanie przez komornika bądź biegłego; Skutki zajęcia; Zakaz rozporządzania ruchomością; Dozór rzeczy po zajęciu; Prawo używania rzeczy zajętej a odpowiedzialność karna; Sprzedaż – rodzaje sprzedaży - sprzedaż licytacyjna, sprzedaż z wolnej ręki, sprzedaż pozalicytacyjna, licytacja elektroniczna; Przebieg sprzedaży licytacyjnej - obwieszczenie o licytacji, miejsce licytacji, wstęp i

uczestnictwo w licytacji; Rękojmia – złożenie, utrata a zapłata dodatkowej sumy; Czas licytacji; Cena wywołania; Postąpienie a przybicie; Przeniesienie własności; Wznowienie przetargu; Drugi termin licytacji; Licytacja elektroniczna – wymagania, dozór, przebieg

13. **EGZEKUCJA Z NIERUCHOMOŚCI** – Charakter egzekucji z nieruchomości – badanie uprawnień właścicielskich; Organ prowadzący egzekucję; Zakres podmiotowy egzekucji z nieruchomości; Przyłączenie się do egzekucji; Stadia egzekucji z nieruchomości; Zajęcie nieruchomości; Tzw. prawo ostatniej szansy; Skutki zajęcia - zakaz rozporządzania nieruchomością, nabycie wbrew zakazowi, zajęcie nieruchomości a stosunki prawne na nieruchomości; Zajęcie a zarząd nieruchomością - zadania zarządcy, nadzór i odjęcie zarządu, koszty zarządu; Opis i oszacowanie; Sporządzenie i zaskarżenie opisu i oszacowania; Licytacja; Cena wywołania; Rękojmia; Przebieg licytacji; Nadzór sądu nad licytacją; Przybicie a odmowa oraz zaskarżenie przybicia; Odroczenie a wstrzymanie wydania postanowienia o przybiciu; Skutki przybicia; Wykonanie warunków licytacyjnych; Prawo do przysądzenia a przysądzenie własności; Zaskarżalność przysądzenia; Skutki przysądzenia; Uproszczona egzekucja z nieruchomości
14. **PODZIAŁ SUMY UZYSKANEJ Z EGZEKUCJI** - Plan podziału sumy uzyskanej z egzekucji (na przykładzie nieruchomości); Sporządzenie planu; Postępowanie podziałowe; Zasada pierwszeństwa a zasada proporcjonalności; Kategorie - kolejność zaspokajania wierzytelności; Zarzuty przeciwko planowi podziału; Wymagania zarzutów; Skutki wniesienia zarzutów; Wykonanie planu podziału
15. **EGZEKUCJA Z WIERZYTELNOŚCI – Z WYNAGRODZENIA ZA PRACĘ** - Charakter egzekucji z wierzytelności – fazy zajęcia i realizacji; Egzekucja z wynagrodzenia za pracę; Mechanizmy modelowe dla wszystkich rodzajów egzekucji z wierzytelności; Egzekucja z wynagrodzenia za pracę a egzekucja z rachunków bankowych (kwoty zwolnione spod egzekucji); Zajęcie wynagrodzenia za pracę; Ciągłość zajęcia; Zajęcie wynagrodzenia a dobra osobiste pracownika; Pracownik a egzekucja świadczeń okresowych; Faza realizacji egzekucji z wynagrodzenia za pracę
16. **EGZEKUCJA Z WIERZYTELNOŚCI - Z RACHUNKÓW BANKOWYCH** - Rola i znaczenie sposobu egzekucji; Zakaz wypłat; Zajęcie; Zawiadomienie o zajęciu; Zajęcie rachunku wspólnego; Zbieg egzekucji na rachunkach; Faza realizacji egzekucji z rachunków bankowych
17. **EGZEKUCJA Z INNYCH WIERZYTELNOŚCI** – Egzekucja a prawa obligacyjne - wierzytelności z umowy zlecenia, o dzieło, menedżerskiej, wynikające z piastowania funkcji urzędowych, stosunki prawne związane z należnościami dłużnika, wierzytelności inkorporowane w papierach wartościowych; Zajęcie wierzytelności; Przebieg egzekucji - wejście w prawa trzeciodłużnika. Zajęcie wierzytelności z dokumentu; Zajęcie wierzytelności o wydanie rzeczy ruchomej oraz zajęcie wierzytelności o wydanie nieruchomości; Faza realizacji egzekucji z wierzytelności; egzekucja świadczeń pieniężnych – podsumowanie
18. **EGZEKUCJA ŚWIADCZEŃ NIEPIENIĘŻNYCH – ODEBRANIE I WYDANIE RZECZY** - Rodzaje egzekucji świadczeń niepieniężnych; Środki przymusu – grzywna a obowiązek zapłaty wierzycielowi kwoty pieniężnej; Egzekucja – odebranie i wydanie rzeczy ruchomej; Odebranie rzeczy; Opór dłużnika; Poszukiwanie rzeczy: Przeszukanie osoby a zezwolenie na przeszukanie osoby; Identyfikacja rzeczy; Obecność wierzyciela przy odebraniu; Odebraniu rzeczy będącej we władaniu osoby trzeciej; Wydanie rzeczy wierzycielowi; Wydanie nieruchomości i opróżnienie lokalu (eksmisja); Wezwanie dłużnika do wydania; Terminologia – wprowadzenie w posiadanie a opróżnienie pomieszczenia; Postępowanie eksmisyjne – prawo do lokalu socjalnego lub zamiennego; eksmisja do własnego lokalu, prawo do pomieszczenia tymczasowego, usunięcie do noclegowni/schroniska; Pomieszczenie tymczasowe; Moratorium zimowe; Osoby chronione; Opróżnienie lokalu a osoby trzecie
19. **EGZEKUCJA ŚWIADCZEŃ NIEPIENIĘŻNYCH – POZOSTAŁE SPOSOBY** - Egzekucja oświadczenia woli; Oświadczenia woli a oświadczenia wiedzy; Egzekucja czynności zastępowalnej; Rodzaje czynności podlegających egzekucji z art. 1049; Stadia egzekucji czynności zastępowalnej; Egzekucja czynności zastępowalnej a opór dłużnika; Egzekucja czynności zastępowalnej a ochrona

- dóbr osobistych; Egzekucja czynności niezastępowalnej; *Astrainte* a grzywna; Spełnienie świadczenia niezastępowalnego a środki przymusu; Rodzaje czynności podlegających egzekucji z art. 1050; Etapy egzekucji czynności niezastępowalnej; Egzekucja dot. zaniechania lub nieprzeszkadzania; Egzekucja orzeczeń dotyczących kontaktów z dzieckiem
20. **ZBIEG EGZEKUCJI** – Charakter i rodzaje zbiegów; Zbieg egzekucji sądowych; Likwidacja skutków zbiegu egzekucji sądowych; Zbieg egzekucji administracyjnej i sądowej; Kolejny zbieg egzekucji
 21. **ZAWIESZENIE I UMORZENIE** - Zawieszenie postępowania egzekucyjnego; Zawieszenie na wniosek wierzyciela; Zawieszenie na wniosek dłużnika; Wstrzymanie dokonania czynności egzekucyjnych – prawdopodobieństwo bezzasadności, w razie wniesienia skargi na czynności komornika, przy egzekucji z nieruchomości; Umorzenie postępowania egzekucyjnego; Rodzaje umorzenia; Umorzenie z urzędu; Umorzenie z urzędu a beczynność wierzyciela; Umorzenie z powodu braku środków na koszty egzekucji; Umorzenie z urzędu a niedopuszczalność pierwotna prowadzenia egzekucji; Umorzenie z urzędu a niedopuszczalność następcza prowadzenia egzekucji dot. podmiotu i przedmiotu egzekucji – uprawomocnienie się wyroku ekscydencyjnego, przedwczesność ponowienia egzekucji, skierowanie egzekucji do przedmiotów i praw niepodlegających egzekucji; Umorzenie z urzędu ze względu na pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności; Umorzenie na wniosek wierzyciela; Zaskarżalność umorzenia; Umorzenie a ponowna egzekucja
 22. **WYJAWIENIE MAJĄTKU** – Pomocniczy środek egzekucyjny; Zakres zastosowania wyjawienia majątku -wyjawienie przed wszczęciem egzekucji oraz w trakcie egzekucji; Wniosek o wyjawienie; Wykaz majątku i przyrzeczenie; Postępowanie w przedmiocie wyjawienia majątku; Zakres kognicji sądu przy wyjawieniu majątku; Wykonanie postanowienia – sankcje, skutki odmowy wyjawienia majątku
 23. **SZCZEGÓLNE RODZAJE EGZEKUCJI** – Szczególne rodzaje egzekucji; Egzekucja z udziałem Skarbu Państwa; Stadium nieegzekucyjne; Stadium egzekucyjne dla egzekucji świadczeń pieniężnych; Stadium egzekucyjne dla egzekucji świadczeń niepieniężnych
 24. **KOSZTY EGZEKUCJI** - Koszty egzekucji a koszty celowe; Ustalanie kosztów a kontrola rozstrzygnięcia; Koszty postępowania egzekucyjnego; Opłaty komornicze w egzekucji świadczeń pieniężnych i niepieniężnych; Miarkowanie (obniżenie) opłaty; Wydatki komornika sądowego; Zwolnienie od kosztów; Rozliczanie i regulowanie kosztów
 25. **POSTĘPOWANIE ZABEZPIECZAJĄCE – ZAGADNIENIA OGÓLNE** - Pojęcie tymczasowe ochrony prawnej; Historia postępowania zabezpieczającego oraz ewolucja instytucji; Funkcje i cele postępowania zabezpieczającego
 26. **PODMIOTY; PODSTAWY ZABEZPIECZENIA** - uprawdopodobnienie roszczenia oraz interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia;
 27. **RODZAJE ZABEZPIECZEŃ** - konserwacyjne, nowacyjne, antycypacyjne; Granice zabezpieczenia;
 28. **ORZEKANIE O ZABEZPIECZENIU** - Orzeczenia w postępowaniu zabezpieczającym i ich zaskarżalność; Zabezpieczenie roszczeń pieniężnych i niepieniężnych; Upadek zabezpieczenia; Ograniczenia w zakresie dopuszczalności zabezpieczenia; Wykonalność postanowień zabezpieczających; Przepisy szczególne o zabezpieczeniu roszczeń
 29. **POSTĘPOWANIE EGZEKUCYJNE A ZABEZPIECZAJĄCE** - Związki postępowania zabezpieczającego z egzekucją
 30. **PODSUMOWANIE, ZALICZENIE**